

**ҚОЖА АХМЕТ ЯСАУИ
АТЫНДАҒЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАЗАҚ - ТҮРІК
УНИВЕРСИТЕТІ**

**HOCA AHMET YESEVI
ULUSLARARASI
TURK-KAZAK UNIVERSITESI**

**Тақырыбы:
Алиментарлы аурулар, алдын алу
шаралары**

**Орындаған: Есенбеков Серік
Тобы: ЖМ-317
Қабылдаған: Ерманова Салтанат**

Түркістан 2016 жыл

Жоспар

I.Кіріспе

II.Негізгі бөлім

Тағаммен уланудың микробты түрі

Тағаммен уланудың микробты емес түрі

Этиологиясы белгісіз улану

III.Қорытынды

Тамақтану - зат алмасу және қоршаған ортамен әсерлесуді, ағзаның ішкі ортасының тұрақтылығын, ағзаның қалыпты қызметін атқаруын, гомеостастанды қамтамасыз етеді.

Тамақтан улану дегеніміз – микроағзалармен зақымданған және құрамында бактериялы токсиндері бар өнімдерді қолданғанның нәтижесінде пайда болады.

Тамақтан уланудың негізгі үш түрін ажыратады.

- микропты тағаммен улану
- микробсыз тағаммен улану
- этиологиясы анықталмаған улану

Оларды стафилококктар, стрептококктар, ішек тақшалары және басқа да қоздырғыштар тудырады.

Тамақпен уланудың микробты түрін патогенетикалық белгісіне байланысты былай бөледі:

- токсоинфекциялар
- токсикоздар
- микстер

Тамақпен уланудың микробты емес түрі жіктеледі:

- шығу тегі улы өсімдіктер**
- белгілі бір жағдайда улы болған тағамдар**
- химиялық заттармен улану**

**Тағамдық
токсоинфекцияларды
тудыратын бактериялар: E.Coli,
протейлер, энтерококктар,
споратасымалдаушы
анаэробтар, патогенді
галофильдер және
протеолиттік қасиеті бар аз
зерттелген микроорганизмдер
түрі.**

Ішек таяқшасы тудыратын тағамдық токсикоинфекциялар

Энтеропатогенді ішек таяқшалары адамдар арасында асқазан-ішек жұмысының бұзылуын тудырады, бұл қоздырғыш тудыратын ауру жаппай немесе топтасқан болуы мүмкін.

Энтеропатогенді ішек таяқшасының көзі болып ауру адам немесе

бактериотасымалдаушы болып табылады.

Ересек адамдар арасында энтеропатогенді ішек таяқшасын тасымалдаушылар 4-7%, ал балалар арасында 8-12% құрайды.

coliformibacter

Тағамдық бактериалды токсикоздар

**Бактериалды токсикозға ботулизм және
стафилакоккты токсикоз жатады.**

**Тағамдық токсикоздар – тағам
құрамында микроорганизмдердің
жетілуі және көбеюі кезінде, бөліп
шығарған токсиндердің түсуінен пайда
болады.**

Ботулизм – қазақ тілінен аударғанда шұжық деген мағынаны білдіреді. Яғни бұл аурудың негізгі себебі осы шұжықты жегеннен пайда болады. Ботулизм – ботулотоксиндермен улану, ол негізінен ет, балық, саңырауқұлақ қалбырында жиналады. Ботулотоксиндер ол ерекше бір бактериялардың өмір сүруі үшін онім болып табылады. Оның 7 серологиялық варианты бар. Клиникалық белгілеріне іштің ауырсынуы, дене температурасының көтерілуі, лоқсу, құсу, іш өту жатады. Жеңіл, орташа, ауыр түрлері болады. Ауыр түрі тіпті өліммен аяқталады.

Тамақпен уланудың микробсыз түрі

Микробсыз тамақтан улануға өсімдіктермен улану, жан-жануарлардың өнімдері және азық-түліктердің құрамындағы улы қоспалармен улану жатады.

Микробсыз тамақтан улану, тамақтан уланудың басқа түрлеріне қарағанда сирек кездеседі; барлық тамақтан уланудың 5-10% ғана құрайды.

Улы саңырауқұлақтармен уланулар жиі кездеседі,әсіресе олар жиі балаларда кездеседі. Оның себептері,көптеген балалар, әсіресе қала тұрғындары улы саңырауқұлақтардың сыртқы түрімен белгілерін, уланған кездегі алғашқы көмек көрсету жолдарын өте аз білетіндігінде. Біздің республикамызда кездесетін улы саңырауқұлақтардың ішінен ең алдымен боз погонканы,шыбын қырғыштарды: қызыл, сасық,поганкалық,сонымен қатар шайтан саңырауқұлақты айтуға болады

Этиологиясы белгісіз тамақтан улану

**Белгісіз этиологиялы тамақтан улануға
юксовко-сартланд ауруы жатады. Бұл улану
тамаққа шортанды, алабұғаны, көксеркені
пайдаланғанда пайда болған.**

**Ауру кенеттен басталады, ауырған адамның
бұлшықеттері өте ауырғандықтан, ауру қимыл-
қозғалысын толық жоғалтады. Бұл жағдай 6-7
рет қайталанады. Ауру кезінде температура
көтерілмейді.**

Қорытынды

Дұрыс тамақтана білсең, өсіп жетілумен қатар өміріңді де ұзарта аласың. Тамақтану рационының толық болуы елдің денсаулық жағдайын, өсу мен физикалық дамуын, жұмысқа белсенділігін, бейімделу қабілетін, өмір сүру ұзақтығын арттырады. Көптеген патологиялық жағдайларда диетотерапияның маңызы зор. Болашақ анаға тамақ ішкенде және тамақтан кейін екі сағат шай ішуге болмайды. Шайдың орнына компот, қайнаған су, кисель немесе шырынмен алмастырған жөн. Себебі шайдың құрамында тағамнан темірдің сіңуіне кедергі жасайтын танин болады. Темірдің жетіспеушілігі қан аздыққа әкеліп соқтырады.

**Назарларыңыз үшін
РАХМЕТ!!!**